

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba de jos.

Apare săptămânal sub îngrijirea Dlui Revizor școlar
MARIAN SASU.

Abonament :

120 lei pe an pentru membrii corpului didactic.
 iar pentru comitele școlare și parlic. 150 lei.
 Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Inserțiuni și reclame

se publică după tarif. — Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscrisurile nu se înapoiază.

Un număr 3 lei.

La Nașterea Domnului.

Era noapte profundă... Omenimea întregă înnota în păcate și fărâdelegi. Nu era nici-un strop de iubire între fiii pământului. Toți se pizmuiau și se războiau cumplit între sine. Ura și cruzimea lor n'aveau margini. Se prigoneau și se sfășiau între sine mai rău ca fiarele pădurii...

Așa era omenimea înainte de aceasta cu una mie nouă sute douăzeci și cinci ani. Și Dumnezeirea înduioșată de reutatea și de păcatele acestei omenimi, de suferințele și vaețele ei, nu hotărăște pieirea celor nevrednici, ci intoarcerea lor la calea cea bună și adevărată.

Dumnezeu, care a făcut pe om după chipul și asemănarea Sa; se simte înduioșat față de această făptură răfăcită. Ca un Tată bun și îndurător, vrea să pipăie ranele și relele, suferințele și cruzimile, și se hotărăște să vie între ei, să ia trup de oase și de carne, să simțā aievea păcatele și ispitele lor, și, deși atotștiutor, vrea să dea oamenilor pilde pipăite, aretându-le

e leacul.
 El, prea bun, drept și îndelung răbdător, n'a făcut ca noi, cari izgonim și osândim lesne pe cel păcătos

și greșit, înfurându-ne de reutatea și ticălozia omenească, văzând, cum zice Christos, „*paiul în ochiul altuia, iar bârna din ochiul nostru, nu*“.

Dumnezeu-Fiul se cufundă în această omenire păcătoasă. Înțelegând-o vrea s'o facă mai bună, nu desnădejduindu-se, ci arătându-i calea mântuirii.

Aici e adâncul filozofiei creștine. Când vezi răul, nu-l încunjura, nu-l osândi dintr'odată, ci întrupează-te, așa zicând, în cel prea păcătos, simte aceleași rele adânci ca și dânsul; căci numai atunci te apleci mai înalt, vei înțelege și simți din ce pricină și de unde vine răul și-i vei ști găsi îndreptarea, pe cât se poate. N'ajunge să vezi că fură frate pe frate, că se ucid oamenii între ei, că se dușmănesc de moarte.

Nu! Intră adânc în sufletul lor, vezi ce-i împinge la toate aceste, răscolește în inima lor și într'un colț, uitat chiar de ei înșiși, vei găsi scânteia dumnezească a binelui. Scoate-o la iveală și aprinde-o, așa ca să doboare patimile și puterea întunecului.

Așa a făcut Domnul Nostru Isus Christos, întrupându-se. El a venit o clipă să cerceteze relele acestei omenimi prea păcătoase. N'a venit numai ca un cercelător, ci ca un părinte prea bun și prea răbdător, a cărui milă și îndurare pentru fiii săi e fără margini.

El, pas cu pas, prin numeroase pilde, prin jertfa sa trupească, a arătat omenimei calea mântuirii.

Această cale e dragostea desăvârșită a deaproapei, blândeța fără de sfârșit, bunătatea în înțelesul cel mai larg.

Dar oare câți dintre noi în aceasta mare zi, chiar după aproape două mii de ani, ne putem feriți cu aceste vârtuși? Câți din noi putem zice: „*Doamne, cu n'am vătămat cu nimic pe nimenea, ci milă mi-a fost și îndurare am avut pentru cei cari sufer și cari mi-au greșit*“. Câți? Vai! Nici unul.

De aproape două mii de ani omenimea serbează această mare zi și va mai trebui mult până vom putea spune, că jertfa Mântuitorului și-a ajuns scopul.

Sirius.

Un adio.

În urma noiei împărțiri administrative a țării, provocată de reforma respectivă, cu 1 Ianuarie 1926 încetează atribuția mea de revizor școlar peste școlile din plășile Blaj, Ocna Sibiului și o parte din plasa Uioara.

Acum, când mă găsesc în preajma despărțirii, gândul meu se îndreaptă mai întâi către domnii colegi învățători dela aceste școli. Pe cei mai mulți dintre dâșii /am aflat acolo acum-așase și jumătate ani, când am ajuns în fruntea școlilor primare din acest județ. Alții-puțini au venit mai târziu.

Cu toții însă am muncit alături în ogorul culturii noastre naționale, având acelaș scop, acelaș ideal. Muncind în armonie atâta timp împreună, m'am indentificat așa de are cu dâșii încât acum când trebuie să mă despărțesc, de sincer mărturisesc, că mă cuprinde duioșia și regretul...

Ce mă privește personal, mi-am dat toată silința ca să cultiv cele mai bune raporturi cu toți colegii învățători în cari am privit nu pe subalterni, ci pe tovarășii mei de muncă și luptă culturală națională. Lozincă mea a fost ca să apar întotdeauna înaintea colegilor nu ca superior, ci ca un părinte adevărat, care sfătuiește, iartă, dar și pedepsește, când nu află alte mijloace de îndreptare pentru fiii săi neascultători.

De altă parte, cu multă mulțumire sufletească, pot spune, că și domnii colegi învățători dela școlile sus amintite, în tot răstimpul acesta mi-au arătat multă stimă și considerație. Dâșii au fost cei dintâi, cari m'au ajutat și sprijinit în munca de organizare și consolidare a învățământului nostru primar național din aceste părți ale județului.

De aceea, acum la despărțire, pe aceasta cale imi iau un bun rămas dela DVoastră iubiților colegi învățători. Din parte-mi vă mulțumesc călduros tuturor atât pentru cinstea și atenția ce mi-ați arătat cât și pentru valorosul sprijin ce mi-ați acordat pe terenul școlar și extrașcolar.

Vă rog să munciți și pe viitor cu aceeași râvnă și abnegație, îndeplinindu-vă chemarea de adevărați învățători ai neamului. Respectați pe succesorii mei cum m'ați respectat pe mine. Cu aceste vă doresc din inimă la toți multă îndestulare și fericire, rugându-vă să-mi păstrați întotdeauna o bună amintire.

Asemenea trimit salutul meu afectuos domnilor prezenți ai comitetelor școlare, precum și tuturor amicilor și binevoitorilor școlii mulțumindu-le pentru stima ce mi-au arătat și jertfele pe cari le-au adus pentru școala și învățământul nostru din respectivele comune.

Marian Sasu

revizorul școlar al județului Alba,

Singurătate.

Mi-e sufletu-o vioară
 In cari de mult odată
 Cânta viața, visul, credința,
 Se 'nvolbură ca valul pe 'n volburata mare
 Intr'ânsul năzuința —
 Și-azi dacă în surdină
 O tinereță dusă își târguie povara
 Povara și căința...

Sunt tot mai singur astăzi!..
 Pe cărăruia vieții împrăștiu tot ce am,
 Iar fericirea vieții ce clocote înjuru-mi
 Eu o trăiesc ca robul din zăbrelitul geam!

Sunt tot mai singur astăzi!..
 La masa cu volume
 Mă simt ca în cavoul în care doarme-o lume
 Visându-și deșteptarea și par'că-s o stafie
 Adânc cutremurată de propria-i pustie!..

... Ci îmi ridic spre tine întreaga mea ființă
 Tu suflet de fecioară
 Curat ca albul zilei —
 Și când melancolia'mi întunecă viața
 Ca un tablou de Rembrandt

Mi-apari în amintire nu știu a câtea oră,
 Iar la altarul fără luminile credinții
 Îți cer grădina albă de vise-a tinereții,
 Îți cer credința caldă,
 Că'n parcurile vieții
 Pe sub copacii goi
 Mi-a înghețat avântul în obosite vine —
 Și bucuria vieții o cer azi de la tine!..

S. Aiudeanu.

Ce scop are pedagogia între alte științe și împărțirea ei.

Raporturile pedagogiei cu științele, cari studiază legile naturii omenesti deoparte, și cu acelea, cari se ocupă cu principiile și idealurile vieții și activității omenesti pe dealtă parte, așează știința pedagogică la locul ei cultural între științele teoretice și practice; dar nu închid complet câmpul legăturilor ei cu alte ramuri însemnate ale cugetării.

Pedagogia, mai are strânse legături și cu alte științe, nu numai cu psiho-fiziologia și etica. Ba încă așa de strânse încât a putut fi considerată ca făcând parte integrantă dintre ele. Educația nu e numai o afacere individuală. Omul, după afirmarea ajunsă banală este o ființă sociabilă. Ca atare nu trebuie considerat numai ca individ de sine stătător ci ca parte a unui tot a unui organism superior, a unui supra organism. Forma ce se va da ființei omenesti individuale este dar interesantă nu numai pentru viața aceluși individ ci pentru viața colectivă a totului, din care face parte individul.

Educația este o funcțiune socială. Și pentru că societățile în evoluția lor, prin acțiunea combinată a factorilor lor normali se diferențiază în organe publice, cari stând într'o legătură sistematică alcătuiesc statul, putem zice că educația este și o afacere de stat. Astfel știința educației va avea dar o legătură intimă cu științele sociale și cu științele de stat.

Și este natural, ca statul, Societatea Organizată, să se intereseze de această funcțiune culturală, superioară a societății omenesti, de educație, fiindcă geniul omenesc, Omul, spre deosebire de celelalte ființe animalice, are pe suprafața globului acestuia de îndeplinit o funcțiune Specific Omenească, afară de aceea general animalică.

Afară de menținerea fizică a lui ca individ sau ca gen, mai are de menținut ceva care nu este palpabil, ceva supra senzibil, imaterial. Mai are de păstrat și de transmis, tezaurele sufletești, achizițiunile intelectuale, comorile de simțuri morale, estetice, religioase, aceea ce trece prin întinderea însemnătatea și utilitatea sa, peste personalitatea efemeră a individului și alcătuiește moștenirea sufletească înaltă a geniului omenesc. Mai pre sus de individ, mai pre sus de generațiile omenesti trecătoare. Ceeace împânzește unitatea organică sufletească a neamului omenesc în timp și spațiu este tocmai această comoară superioară de idei, cunoștințe, simțiri și tendințe. Ele trebuiesc păstrate și de aceea se și transmit prin tradiție și mitologie, dar trebuiesc transmise mai sigur prin școală, organul principal de funcțiune socială a culturii.

Statul ca reprezentant al intereselor și materiale și culturale ale societății, după cum se interesează de viața și ordinea fizică a societății, a trebuit să ajungă la ideea de a se interesa și de menținerea normală a substratului invizibil superior sufletesc,

Atunci, a căutat intenționat și sistematic să organizeze școli să supravegheze funcționarea lor, să se îngrijească de cantitatea și felul cunoștințelor și faptelor sufletești ce merită și trebuiesc comunicate tinerelor generații de un personal menit a îndeplini această funcțiune. S'a gândit la pregătirea specială a acestora la alegerea și asigurarea lor materială. „*Deși f. slabă în ziua de azi*“. Cu un cuvânt s'a căutat să se facă din organul acesta social „Școala“ o instituție alcătuită, supravegheată, și condusă de stat, pentru păstrarea atâtor neprețuite comori înalte ale spiritului. Și din acest punct de vedere, iată pedagogia ca știință și ca artă în legătură cu științele și cu artă de stat cu Sociologia.

Alex. Popescu
inv. prof.

Serbări școlare.

În ziua de 20 I. c. a avut loc împărțirea darurilor de Crăciun la copiii săraci dela școlăle noastre primare din localitate. Cu prilejul acesta s'au aranjat frumoase serbări școlare. Așa la grădina de copii, unde e conducătoare Dșoara **Augusta Franz**, la orele 11 a. m. s'a aranjat un frumos pom de Crăciun, împodobit cu multe jucării și bunătăți. Împrejurul acestui pom micii copilași au cântat și recitat mai multe poezii frumoase. Serbarea dela școala primară a avut loc la orele 4. d. a. în sala de gimnastică, dela liceul „Titu Maiorescu“. Aici, s'a colindat frumos de către corul școlăii, condus de dl inv. **Martin Balogh** și s'a predat bine tabloul feeric „*Ingerii*“ sub conducerea D. învățătoare **Ana Panța** și **Mărioare Man**. Din partea Societății ocrotirei orfanilor a vorbit Dna **Țiși Dr. Marcu**, apoi dl director **Iosif Marian**, care a mulțumit în numele elevilor pentru darurile distribuite. Comitetul școlar a distribuit ghetete și stofă de haine la vre-o 25 copii săraci, dând spre acest scop aproape 15.000 lei. Tot așa și Societatea ocrotirei orfanilor a îmbrăcat 15 copii năcăjiți, jertfind pentru ei suma de 10.000 lei. Împărțirea tuturor darurilor s'a făcut în prezenta dlui **M. Sasu** revizor și președintele comitetului școlar urban din localitate.

La serbările, aceste pe lângă părinții copiilor au luat parte și câțiva fruntași intelectuali din localitate, amici ai școlăii noastre, ca dnii Dr. V. Fodor, Dr. Emil Pop, Emil Neamțu etc. Cu prilejul producțiunii dela școala primară, din taxe benevole, s'a încasat suma de 1500 lei, care s'a destinat pentru fondul bibliotecii și al excursiunilor școlare.

Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

Revizoratul școlar al județului Alba de jos.

Privitor la trecerea școalelor la județele vecine.

S'a publicat la timp, că noua împărțire administrativă a județelor intră în vigoare la 1 Ianuarie 1926. În urma acestei dispozițiuni toate școalele noastre primare de stat și minoritare, școalele de ucenici și grădinile de copii mici din plasa *Ocna Sibiului* (excepție fac comunele *Ghirbom* și *Cut*) trec la județul Sibiu. Școalele din plasa *Blajului* trec la județul Târnava-Mică. La acest județ vor mai trece dela noi comunele *Ozd*, *Bichiș*, *Herepea*, *Șilea*, *Medveș* și *Gâmbuș*. La județul *Turda* vor trece școalele din comunele noastre *Afintiș*, *Cecălaca*, *Cuciu*, *Găbud*, *Bolez*, *Gheja*, *Mușca*, *Istihaza*, *Orășia*, *Petrilaca*, *Nandra* și *Sâniacob*. La județul *Hunedoara* va trece școala din comuna *Sărăcsău*. Deci cu 1 Ianuarie 1925 școalele sus amintite ies de sub jurisdicțiunea Revizoratului nostru. Dela data această ele vor primi ordine dela Revizoratele respective, cărora de asemenea se vor adresa și ele în toate chestiunile lor. Noi am trimis Revizoratelor respective tablourile de salarizare ale învățătorilor ce trec dela noi, așa că salariile de pe Ianuarie 1926 se vor primi dela respectivele Revizorate. Competințele restante, ce privesc gestiunea de până acuma se vor obține tot prin Revizoratul nostru. Invităm deci pe toți aceia, cari au de primit ceva competențe, să se adreseze tot nouă. Ce privește onorarele pentru cursurile de adulți pe lunile Noemvrie și Decemvrie a. c. au fost cepru acuma printr'un stat colectiv. Când vor fi ordonanțate se vor trimite fiecăruia. Statele personale dimpreună cu documentele aflătoare la noi de asemenea se vor trimite respectivelor Revizorate. Cu aceste ne luăm și oficial rămas bun dela dnii directori și învățători respectivi, mulțumindu-le pentru stima ce ne-au arătat și concursul ce ne-au dat în opera măreață de luminare și deșteptare a neamului nostru din acele părți ale județului nostru, cari acum trec la județele vecine. Rev. *Marian Sasu*.

Elevii noștri.

Invățătorul: Ce este vântul?

Trică: Vântul e niște aer grăbit.

* *

Invățătorul: Popescule, cât face 80 cu 85?

Elevul Popescu: Da de unde să știu eu?... ce, eu sunt ghicitor?

ȘTIRI.

Dorim sărbători fericite tuturor colegilor noștri învățători precum și tuturor amicilor școllei și învățământului nostru.

* Printre inspectorii școlari înaintați și confirmați de curând ca inamorbili se află și stimații noștri d-ni inspectori *P. Petrescu* și *C. Stan* dela Regiunca IV Sibiu. Felicitările noastre sincere.

* Cetim în ziare, că acum se lucră la repartizarea noului spor pentru salariile funcționarilor. *Până acuma s'a admis în principiu cota de 40 la sută numai pentru leafa de bază și sporul de scumpele nu și pentru indemnizația de chirie și ajutor de familie.* Aceasta ar însemna un spor foarte mic. Credem însă, că cei chemați de rândul acesta vor da ceace se cuvine funcționarilor.

* Acesta e cel din urmă număr pe care îl mai trimitem dlor

colegi, cari trec la județele vecine, intru cât dânsii n'ar fi achitat abonamentul peste data de 1 Ian. 1926.

* Tragerea loteriei Presei s'a terminat. Tabloul numerilor ieșiți la sorț până acuma n'a apărut. „*Patria*“ dela Cluj vestește, că îl va publica în zilele aceste. Dacă va apărea îl vom comunica și noi.

* Potrivit unui ordin telegrafic sosit la Revizorat în timpul din urma dela Minister, vacanța Crăciunului începe cu ziua de 19 I. c.

* Cu ziua de 1 Ianuarie 1926, dl inv. *Martin Kádár*, dela secția maghiară de pe lângă școala primară de stat din Uioara, va fi trecut la penzie.

Un ceai.

Ofițerii batalionului de vânătorii, pentru o legătură cât mai prietenească cu tinerețul orașului, au dat un ceai Sâmbătă seara a care au participat cei mai de seamă tineri și tot corpul ofițerilor necăsătoriți. Aranjamentul a fost peste așteptări.

În fruntea mesii a stat d-l director *O. Hulea*. Au vorbit d-l Căpitan *Fodor*, d-l *O. Hulea*, d-nii prof. *Sighișoreanu* și *Salanțiu*, dl loct. *Voinea*, dl loct. *Rusu*, d-l căp. *Popovici* un cuvânt de jale ca fiu de moș asupra moșilor și în urmă dl *Dr. Oniga*.

A fost cea mai sinceră manifestare de dragoste. Orașul nostru n'a mai avut o întrunire să-i poată semăna. Venit tineretul nostru inimă la inimă, ofițerii au pus început unei idei cari înfăptuită ar fi cinstea intelectualilor de aici.

